

A TANULÓI FEGYELMI ELJÁRÁS SZABÁLYAI

2023

Összeállította: dr. Hafner-Rózsás Anikó

Lektorálta: dr. Kele Éva és dr. Váradi Krisztián

Tartalomjegyzék

I. A fegyelmi eljárás jogi háttere	2
II. A fegyelmi eljárás szabályai	3
Célja	3
Az eljárás megindítása	3
III. Az egyeztető eljárás	6
IV. Az eljárás lefolytatásának szabályai.....	9
1. Értesítés	11
2. Meghallgatás	11
3. Tárgyalás.....	11
4. A fegyelmi határozat kihirdetése	12
5. A fegyelmi határozat felépítése.....	13
6. A fegyelmi eljárás megszüntetése	13
7. A fegyelmi büntetések.....	13
8. A fegyelmi büntetések alkalmazása	14
9. A fegyelmi büntetések időtartama.....	16
10. A végrehajtás.....	16
11. A végrehajtás felfüggesztése	16
12. Jogorvoslat.....	16
13. Kizárási okok.....	16
Felhasznált irodalom	18
Fontos határidők a fegyelmi eljárásban	19
Határozat minta	20

I. A FEGYELMI ELJÁRÁS JOGI HÁTTERE

A fegyelmi eljárás szabályait a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 32.§ 1.g, 37.§, 38.§, 53.§, (5) bekezdés és (8) bekezdés b) pont, 56.§ és 58-59.§ valamint az emberi erőforrások minisztere 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletének 53-61.§ határozza meg.

A fegyelmi eljárás során az alábbi törvényekben foglaltaknak megfelelően kell eljárni: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, valamint a 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról.

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Köznev. tv.)

25. § (2) Az iskola és a kollégium házirendje állapítja meg az e törvényben, továbbá a jogszabályokban meghatározott tanulói jogok gyakorlásának és - a tanulmányi kötelezettségek teljesítésén kívül - a kötelezettségek végrehajtásának módját, továbbá az **iskola, kollégium által elvárt viselkedés szabályait.**

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (továbbiakban: Nevintmük. rend.)

5. § (1) A nevelési-oktatási intézmény **házirendjében** kell szabályozni
f) a fegyelmező intézkedések formáit és alkalmazásának elveit.

KOMMENTÁR

Az eljárás szabályozása

A tanulói fegyelmi eljárás lefolytatása és a fegyelmi büntetés meghozatala nagyfokú körültekintést igényel. Ez azért igaz megállapítás, mivel a Köznev. tv. rendelkezései nem zárják ki a legszigorúbb fegyelmi büntetés megállapítását, még abban az esetben sem, ha a tanköteles tanulóval szemben szabják ki azt. Így az eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától és a kizárás az iskolából fegyelmi büntetés kiszabható a tanköteles, negyedik évfolyamra járó tanulóval szemben is (amennyiben tízéves elmúlt).

A fegyelmi eljárás lefolytatását többszintű szabályozás rendezi. Tartalmaz szabályokat a Köznev. tv. Ugyanakkor egy külön fejezet foglalkozik a fegyelmi felelősség kérdéseivel, a Nevintmük. rend.-ben. Ezenkívül az iskola és kollégium szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni a fegyelmi eljárást megelőző egyeztető eljárás, valamint a tanulói fegyelmi eljárás részletes szabályait. (Nevintmük. rend. 4. § (1) bekezdés q) pont)

a) A Nevintmük. rend.-ben található „technikai szabályok”

- A Nevintmük. rend. szerint a fegyelmi jogkör gyakorlója köteles a határozathozatalhoz szükséges tényállást tisztázni, s ha ehhez a rendelkezésre álló adatok nem elegendők, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást kell lefolytatnia. A fegyelmi eljárás lefolytatása során törekedni kell minden olyan körülmény feltárására, amely a kötelezettségszegés elbírálásánál, a fegyelmi büntetés meghozatalánál a tanuló ellen vagy a tanuló mellett szól, mondja a Nevintmük. rend. Ezek a szabályok azonban nem helyettesítik a törvényi szöveget, például azt, hogy a fegyelmi büntetés kiszabásakor a tanulói életkort, értelmi fejlettséget figyelembe kell venni.

A nevelőtestület eljárási jogát és kötelezettségét tartalmazza a Köznev. tv. más paragrafusa: a nevelőtestület dönt a tanulók fegyelmi ügyeiben. A diákönkormányzatnak véleményezési

jogosultsága van a tanulói fegyelmi ügyekben. [Köznev. tv. 48. § (4) bekezdés, 70. § (2) bekezdés i) pont; Nevintműk. rend. 57. § (3) bekezdés]

- A fegyelmi felelősségre vonás időbeli korlátját a Nevintműk. rend.-nek az a szabálya alkotja, amely előírja, hogy a fegyelmi eljárást határozattal meg kell szüntetni, ha a kötelezettségszegés elkövetésétől számítva három hónapnál hosszabb idő telt el.

- Ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem az eljárás megindításának alapjául szolgáló indítvány elutasításával vagy felmentéssel végződött, a határidőt a jogerős határozat közlésétől kell számítani.

- A Nevintműk. rend. szerint kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárásban a tanulót szülője, törvényes képviselője, a tanulót és a szülőt meghatalmazott képviselője is képviselheti.

b) Az intézményi szabályozás lehetőségei

Az iskolák, a kollégiumok a szervezeti és működési szabályzatukban rendezhetik az eljárási kérdéseket.

II. A FEGYELMI ELJÁRÁS SZABÁLYAI

I. Célja:

A nevelési-oktatási intézményben folytatott tanulói fegyelmi eljárás és a fegyelmi tárgyalás pedagógiai célokat szolgál. / Nevintműk. rend. 53. § (1)/

II. Az eljárás megindítása:

a) Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. / Köznev. tv. 58. § (3)/

b) A fegyelmi eljárás megindítása és lefolytatása kötelező, ha a tanuló maga ellen kéri. Kiskorú tanuló esetén e jogot a szülő gyakorolja. A fegyelmi eljárás megindításáról és az írásbeli határozatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét a tanulmányi rendszeren keresztül is haladéktalanul értesíteni kell azzal, hogy az így történő értesítéssel a döntés nem minősül közöltnek.¹ / Köznev. tv. 58. § (3)/

c) Ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem az eljárás megindításának alapjául szolgáló indítvány elutasításával vagy felmentéssel végződött, a határidőt a jogerős határozat közlésétől kell számítani. / Nevintműk. rend. 53. § (1)/

Tíz év alatti tanulóval szemben fegyelmi eljárás nem indítható! / Köznev. tv. 58. § (5)/

Nem indítható fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés óta három hónap már eltelt! /Nevintműk. rend. 53. § (1)/

KOMMENTÁR

---

¹ Megállapította a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény. Hatályos 2023. szeptember 1. napjától.

A fegyelmi eljárás megindításának három feltétele van: legyen legalább egy **vétkes és súlyos kötelezettségzegés**, amely **a tanulói jogviszonnyal összefüggésben áll**. Nem indulhat fegyelmi eljárás, ha nincs olyan kötelezettségzegés, amely összhangba hozható a tanulói jogviszonyból származó kötelezettségekkel, illetve akkor sem, ha a kötelezettségzegés nem vétkes, vagy vétkes, de nem súlyos.

A tanulói jogviszonyból származó kötelezettségnek a Köznev. tv.-ből kell származnia, illetőleg eredetét vissza kell tudni vezetni a Köznev. tv.-re és a végrehajtási rendeleteire. Az iskola házirendje, valamint a szervezeti és működési szabályzata is állapíthat meg kötelező magatartási szabályokat, azonban ezeknek mindig kapcsolódniuk kell a Köznev. tv.-hez. A kötelezettségzegésnek akkor kell bekövetkeznie, amikor a tanuló az iskola, a kollégium felügyelete alatt áll. Nem indulhat iskolai, kollégiumi fegyelmi eljárás az olyan kötelezettségzegésért, amelyet a tanuló akkor követett el, amikor a felügyeletéről a szülők gondoskodtak, például szombaton, vasárnap, nyári vagy más iskolai szünetek alatt.

Az iskola és a kollégium által ellátott felügyeletről akkor beszélhetünk, amikor az intézmény köteles gondoskodni a tanuló testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről. Ez a kötelezettség akkor áll fenn, amikor a tanuló jogszerűen belép az iskolába, illetve a kollégiumba, és tart addig, ameddig a nevelési-oktatási intézményt jogszerűen el nem hagyja. Fennáll ez a felelősség akkor is, amikor az iskolán, illetve a kollégiumon kívül a pedagógiai program részeként kötelező foglalkozáson, programon vesz részt a tanuló. (Köznev. tv. 4. § 9. pont)

A másik feltétel az, hogy a kötelezettségzegés vétkes legyen. A Köznev. tv. a vétkesség fogalmát nem értelmezi. Más jogágakból átvéve e fogalom értelmezését, a vétkességnek két alakzata van, a gondatlanság vagy a szándékosság. Vagyis kell egy szándék, a „tevés”-hez vagy „nem tevés”-hez, amelynek következtében bekövetkezik a kötelezettség megszegése. A tanuló kötelezettsége például, hogy óvja társai testi épségét, és jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola, kollégium alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot észlel. Egy bejelentés elmaradása esetén vizsgálni kell, hogy a tanulónak kellett-e tudnia, hogy a helyzet, állapot veszélyeztető, fel kellett-e ismernie a helyzetet. Itt sokat számít az életkor, a megfelelő információhoz való hozzájutás lehetősége, az észlelés lehetősége. Ha a tanuló nem volt olyan helyzetben, hogy észlelje a veszélyhelyzetet, vagy észlelhette ugyan, de nem kellett hogy felismerje azt, akkor nincs vétkesség, nincs kötelezettségzegés.

A harmadik kritérium pedig az, hogy a kötelezettségzegés súlyos legyen. Ennek a megítélése az egyik legnehezebb feladat. Általában súlyos a kötelezettségzegés, ha az szándékos magatartásra vezethető vissza. A tanuló tudta, hogy amit tesz, az kötelezettségzegő magatartás, kötelezettségzegéssel együtt járó mulasztás. A gondatlan magatartás esetén lehetséges, hogy az adott cselekedet szándékos volt, csak a tanuló nem tudta, bár tudnia kellett volna, hogy kötelezettségzegést követ el (tudatos gondatlanság). A vétkes magatartás lehet olyan gondatlanság, amikor maga a cselekedet is szándékon kívüli volt (hanyag gondatlanság).

Az iskola és a kollégium e három feltétel fennállása esetén indíthatja meg a fegyelmi eljárást.

Ettől eltérő a helyzet abban az esetben, ha a fegyelmi eljárás megindítását a tanuló, illetve kiskorú tanuló esetén a szülő kezdeményezte. Ellentétben azzal, amikor az iskola vagy a kollégium kíván fegyelmi eljárást indítani, e kezdeményezés során az eljárás megindítása kötelező, és nem kell, nem lehet vizsgálni azt sem, hogy az eljárás megindításának feltételei fennállnak-e.

A tanulói fegyelmi eljárás

a) A tanulói fegyelmi eljárás megindításának ideje, feltételei

A tanulói fegyelmi eljárás megindításának négy feltétele van.

- Legyen legalább egy vétkes kötelezettségszegés.
- A kötelezettségszegés álljon összefüggésben a tanulói jogviszonnyal vagy a kollégiumi tagsági jogviszonnyal.
- A kötelezettségszegés legyen súlyos.
- A tanuló betöltötte a tizedik életévét.

Nem indulhat fegyelmi eljárás, ha nincs olyan kötelezettségszegés, amely összhangba hozható a tanulói jogviszonyból, kollégiumi tagsági jogviszonyból származó kötelezettségekkel, illetve ha ez a kötelezettségszegés nem vétkes, vagy vétkes ugyan, de nem súlyos. Nem indulhat iskolai, kollégiumi fegyelmi eljárás az olyan cselekményért, amelyet a tanuló akkor végez vagy mulaszt, amikor a felügyeletéről a szülő gondoskodik, például szombaton, vasárnap, nyári vagy más iskolai szünet alatt.

Nem indulhat fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés óta három hónap eltelt. Ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem az eljárás megindításának alapjául szolgáló indítvány elutasításával vagy felmentéssel végződött, a három hónapos határidőt a jogerős határozat közzétételétől kell számítani.

A kötelezettségszegés és a fegyelmi eljárás megindítása nem szükségszerűen esik azonos időpontra, sőt, az esetek többségében hosszabb-rövidebb időszak telhet el a két „esemény” között. **Azonban nem indítható fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés óta három hónap már eltelt. Ez az időtartam tehát jogvesztő. [Nevintmők. rend. 53. § (1) bekezdés]**

b) A fegyelmi eljárás célja

A fegyelmi eljárásnak a célja kettős: mindenekelőtt **feltárni azokat az okokat**, amelyek miatt a kötelezettségszegés bekövetkezett, majd ezeknek az okoknak és körülményeknek az ismeretében a kötelezettségszegővel szemben az elkövetéssel **arányos büntetést megállapítani**. A pedagógiai cél is kettős: a kötelezettségszegő tanulóval éreztetni, hogy magatartása nem kívánatos, és veszélyezteti a többi tanuló tanuláshoz való jogának az érvényesülését. Másrésztől figyelmeztetés a többi tanuló részére, hogy az iskola szükség esetén fellép a tanulóközösség érdekeinek védelme céljából. A tanulói fegyelmi eljárás és a kiszabott fegyelmi büntetés mindenekelőtt pedagógiai célokat kell hogy szolgáljon. Ahhoz azonban, hogy ezek a pedagógiai célok megvalósuljanak, arra is szükség van, hogy a kötelezettségszegő tanuló meg tudja ítélni magatartásának vétkeességét. Ezért indokolt megszabni a fegyelmi eljárás megindításának alsó életkori határát.

c) A vétkeesség

ca) A szándékosság

A tanuló a kötelezettségszegést **akkor valósítja meg szándékosan, ha tisztában van azzal, hogy cselekményével valamely, a tanulói jogviszonyból vagy kollégiumi tagsági jogviszonyból származó kötelezettségét megszegi, és a következmények bekövetkeztét tudatosan vállalja, akarja**. Például ha egy tanuló egy üvegasztal lapjára a tanári szobában teljes erőből rácsap egy kalapáccsal. Szándékos a cselekmény akkor is, ha tudja a tanuló, hogy megszegi a kötelezettségeit, de nem kívánja a következmények beálltát, „csak” belenyugszik abba, hogy a kötelezettségszegésnek következménye lesz. Például ha gumikalapáccsal üt a vastag üvegasztal lapjára, az asztal összetörik.

cb) A gondatlanság

A tanuló akkor is megvalósítja a vétkes kötelezettségszegést, amennyiben tudja, látja, hogy tettének lehet következménye, de könnyelműen bízik annak elmaradásában. Ez a

gondatlanság egyik lehetséges, súlyosabb formája. Például ha a tanuló ráül az üvegasztal lapjára, s az eltörik a súlya alatt. Gondatlanul követ el kötelezettségzegést a tanuló, amennyiben nem látja előre cselekményének következményeit, de azokat láthatta volna, ha kellő körültekintéssel jár el, illetve ez a kellő körültekintés, az előrelátás elvárható lett volna tőle. Az enyhébb formája a gondatlanságnak: például a tanuló az oldalára fordítja az üvegasztalt, de az felborul, és széttrörik.

cc) **Az életkor szerepe**

Meghatározott életkor betöltésének szerepe van minden olyan eljárásban, amikor valamely cselekmény miatt a jog felelősségre vonást helyez kilátásba. A büntetőjogban és a szabálysértési jogban a gyermekkor büntethetőséget kizáró ok. Gyermekkorú, aki a bűncselekmény elkövetésekor a tizennegyedik életévét nem töltötte be. Csak ennek az életkornak a betöltése után elkövetett cselekményért nyílik lehetőség általában büntetés megállapítására. Kivételesen a büntethetőség korhatára a tizenkettedik életév betöltéséhez kötődik. **Köznevelésben azonban a tizedik életév elérése a feltétele a fegyelmi eljárás megindításának.**

cd) **Eljárás a tizedik életév alatt**

A nevelési-oktatási intézmény házirendjében kell meghatározni a fegyelmező intézkedések formáit és alkalmazásának elveit. Fegyelmező intézkedés megállapítására a tanuló életkorától függetlenül sor kerülhet. **A fegyelmező intézkedés azonban nem érheti el a Köznev. tv.-ben megállapított fegyelmi büntetés legenyhébb formáját sem.** A fegyelmező intézkedésnek tehát enyhébbnek kell lennie, mint a Köznev. tv.-ben megállapított legenyhébb fegyelmi büntetés, amely a megrovás.

III. AZ EGYEZTETŐ ELJÁRÁS

1. **Célja:**

A fegyelmi eljárást egyeztető eljárás (a továbbiakban: egyeztető eljárás) előzheti meg, amelynek célja a kötelelességzegéshez elvezető események feldolgozása, értékelése, ennek alapján a kötelelességzegéssel gyanúsított és a sérelmet elszenvedő közötti **megállapodás** létrehozása a sérelem orvoslása érdekében. /Nevintmük. rend.53. § (2)/

2. **Feltétele:**

Egyeztető eljárás lefolytatására akkor van lehetőség, ha azzal a sérelmet elszenvedő fél, kiskorú sérelmet elszenvedő fél esetén a szülő, valamint a kötelelességzegéssel gyanúsított tanuló, kiskorú kötelelességzegéssel gyanúsított tanuló esetén a szülő **egyetért.** /Nevintmük. rend.53. § (3)/

3. **Módja:**

A fegyelmi eljárás megindítását megelőzően a kötelelességzegéssel gyanúsított tanuló - ha a kötelelességzegéssel gyanúsított tanuló kiskorú, a szülője – figyelmét **a tanulmányi rendszeren keresztül és postai úton²** írásban **fel kell hívni az egyeztető eljárás igénybevételének lehetőségére.**

---

² Megállapította a 44/2023. (X.19.) BM rendelet. Hatályos 2023. október 22. napjától.

A tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő **a postai³** értesítés kézhezvételétől számított **5 tanítási napon belül írásban jelentheti be**, ha kéri az egyeztető eljárás lefolytatását.

Ha⁴ az egyeztető eljárás lefolytatását **nem kéri**, továbbá, ha a bejelentés iskolába, kollégiumba történő megérkezésétől számított **15 napon belül** az egyeztető eljárás **nem vezetett eredményre**, a fegyelmi eljárást le kell folytatni. /Nevintmők. rend.53. § (3)/

Harmadszori köteleességszegés esetén a fegyelmi jogkör gyakorlója az egyeztető eljárás alkalmazását elutasíthatja. / Nevintmők. rend. 53. § (4)/

4. Az eljárás felfüggesztése:

Ha a köteleességszegéssel gyanúsított tanuló és a sérelmet elszenvedő fél az egyeztető eljárásban írásban megállapodott a sérelem orvoslásáról, bármelyik fél kezdeményezésére az írásbeli megállapodás mellékelésével a fegyelmi eljárást a sérelem orvoslásához szükséges időre, de legfeljebb **3 hónapra fel kell függeszteni.** / Nevintmők. rend. 53. § (5)/

5. Az eljárás megszüntetése:

Ha a felfüggesztés ideje alatt a sérelmet elszenvedő fél, kiskorú sérelmet elszenvedő fél esetén a szülő nem kérte a fegyelmi eljárás folytatását, a fegyelmi eljárást **meg kell szüntetni.**

Ha a sérelem orvoslásáról kötött írásbeli megállapodásban a felek kikötik, az egyeztető eljárás megállapításait és a megállapodásban foglaltakat a köteleességszegő tanuló osztályközösségében meg lehet vitatni, továbbá az írásbeli megállapodásban meghatározott körben nyilvánosságra lehet hozni. / Nevintmők. rend. 53. § (5)/

6. Lefolytatása:

Az egyeztető eljárás lefolytatásáért a **fegyelmi jogkör gyakorlója felel**, a technikai feltételek biztosítása (így különösen megfelelő terem rendelkezésre bocsátása, egyeztető felkérése, értesítő levél kiküldése) a nevelési-oktatási intézmény feladata. / Nevintmők. rend. 54. § (1)/

Az egyeztető eljárást olyan nagykorú személy vezetheti, akit a sérelmet elszenvedő fél és a köteleességszegő tanuló egyaránt elfogad. / Nevintmők. rend.54. § (2)/

KOMMENTÁR

Az egyeztető eljárás

Az egyeztető eljárás során mediáció zajlik. A mediáció egy konfliktuskezelő módszer, speciális kommunikáció a konfliktusban álló felek között, mely kommunikációt egy pártatlan, konfliktuskezelésben jártas személy, a mediátor irányítja.

A mediátor feladata, hogy elősegítse a kölcsönösen elfogadható megoldás megtalálását és kidolgozását. A folyamat során a felek tisztázzák a megoldásra váró kérdéseket, megvizsgálják az egyéni és kölcsönös érdekeket, és ezek figyelembevételével jutnak el a megegyezéshez. A mediátor nem dönt, a döntés joga a felek kezében marad; a

³ Megállapította a 44/2023. (X.19.) BM rendelet. Hatályos 2023. október 22. napjától.

⁴ Megállapította a 44/2023. (X.19.) BM rendelet. Hatályos 2023. október 22. napjától.

résztevők kölcsönös előnyök elérésére törekcszenek, szemben a „győztes-vesztes” helyzetekkel. A mediáció során a konfliktusok más megvilágításba kerülnek, ezzel új megoldásokra nyílik lehetőség, amelyeket esetleg az erős érzelmek, indulatok nem engedtek korábban meglátni. A megbeszélés ahhoz segíti hozzá a feleket, hogy megértsék egymás álláspontját, és ezáltal egymás számára elfogadható megállapodást kössenek a probléma rendezésére. A mediációval a felek semmit nem veszítenek, ha nem sikerül megállapodniuk, választhatnak más módszert a vitás kérdések orvoslására. A mediáció közvetlen haszna, hogy az adott konfliktus békés megoldása mellett új vitarendezési stílusra tanítja a feleket: hogyan kell az érdekeket kifejezni, hogyan kell úgy egyezkedni, hogy a másoknak is jó legyen a megoldás, hogy minden fél számára megérje a vállalt megállapodás betartása. A sikeres mediációs eljárás a felekben megerősíti az összefogásba és együttműködésbe vetett hitet.

Alapvetően két típusú mediáció létezik az iskolákban:

- az egyik a klasszikus típusú mediáció (egyenrangú felek között),
- a másik a resztoratív (helyreállító) típusú jóvátételi egyeztetés a normaszegő és a normaszegést (szabályszegést) elszenvedő fél között. Ez utóbbit rögzíti a jogszabály az egyeztető eljárás keretében. Ettől függetlenül elképzelhető több resztoratív típusú jóvátételi egyeztetés az iskolában, így például a pedagógus normaszegése esetén is a felek hozzáállásán múlik, hogy megbeszélik-e egy egyeztetés folyamán (kivéve, ha olyan normaszegésről van szó, ahol az intézményvezetőnek feljelentési kötelezettsége van).

A konfliktuskezelő, az együttműködést helyreállító klasszikus mediációnak ott van helye, ahol a felek szimmetrikus pozícióban vannak, és nem történt szabályszegés, vitájukban külső, harmadik fél (mediátor) bevonásában állapodnak meg a békéltetés érdekében. Ilyenek például a pedagógus-pedagógus közötti szakmai viták, vagy a diák-diák vagy a szülő-pedagógus közötti olyan viták, ahol normaszegés nem történt.

A másik típusú mediációra, a jóvátételi egyeztetésre ott kerülhet sor, ahol a felek egybehangzóan állapítják meg az egyik fél normaszegését, a normasértő fél pedig elismeri felelősségét, kinyilvánítja szándékát a jóvátétel teljesítésére. Ennek lehet fóruma a fegyelmi tárgyalást megelőző egyeztető eljárás.

A fegyelmi eljárást megelőző egyeztető eljárás célja a köteleességszegéshez elvezető események feldolgozása, értékelése, ennek alapján a köteleességszegéssel gyanúsított és a sérelmet elszenvedő közötti megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében. Egyeztető eljárás lefolytatására akkor van lehetőség, ha azzal a sérelmet elszenvedő fél, kiskorú esetén a szülő, valamint a köteleességszegéssel gyanúsított tanuló, kiskorú esetén a szülője azzal egyetért. A fegyelmi eljárás megindítása előtt a kötelezettségszegéssel gyanúsított tanuló, ha a tanuló kiskorú, a szülője figyelmét írásban fel kell hívni az egyeztető eljárás igénybevételenek lehetőségére. Az értesítés kézhezvételétől számított öt tanítási napon belül írásban jelenthetik be, ha kérik az egyeztető eljárás lefolytatását. Amennyiben az egyeztető eljárás lefolytatását nem kérik, továbbá ha a megérkezésétől számított tizenöt napon belül az egyeztető eljárás nem vezetett eredményre, a fegyelmi eljárást le kell folytatni.

Harmadszori kötelezettségszegés esetén a fegyelmi jogkör gyakorlója az egyeztető eljárás alkalmazását elutasíthatja.

Egyeztető eljárásban történő írásbeli megállapodás esetén a fegyelmi eljárást a sérelem orvoslásához szükséges időre, de legfeljebb három hónapra fel kell függeszteni. Ha a felfüggesztés ideje alatt a sérelmet elszenvedő fél, kiskorú sérelmet elszenvedő fél esetén a szülő nem kérte a fegyelmi eljárás folytatását, a fegyelmi eljárást meg kell szüntetni. Ha a sérelem orvoslásáról kötött írásbeli megállapodásban a felek kikötik, az

egyeztető eljárás megállapításait és a megállapodásban foglaltakat a kötelezettségszegő tanuló osztályközösségében meg lehet vitatni, továbbá az írásbeli megállapodásban meghatározott körben nyilvánosságra lehet hozni. (Nevintműk. rend. 53. §)

Az oktatásügyi közvetítő eljárás

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, segítséget kérhet konfliktuskezelési szaktanácsadótól, vagy más, az ifjúságvédelmi, családjogi területen működő szolgálattól. Az oktatásügyi közvetítő (oktatásban jártas mediátor) segítséget nyújt megállapodás létrehozásához. A közvetítőt a fenntartó egyetértésével az intézményvezető kéri fel és bízta meg írásban, a közvetítő e tevékenysége körében nem utasítható. A közvetítőt - ha a felek az írásbeli megállapodásban másképpen nem rendelkeztek - titoktartási kötelezettség terheli minden olyan tény és adatot illetően, amelyről a közvetítői tevékenységével összefüggésben szerzett tudomást. A közvetítő titoktartási kötelezettsége a közvetítői tevékenység megszűnése után is fennáll. A közvetítőt az egyeztetési eljárás tárgyában későbbi fegyelmi, hatósági, bírósági eljárásba nem lehet tanúként megidézni.

Megállapodás akkor jön létre, ha a sérelmet elszenvedő fél és a kötelezettségszegő tanuló között a kötelezettségszegéssel okozott kár megtérítése vagy a káros következményeinek egyéb módon való jóvátétele, enyhítése tekintetében azonos álláspont alakul ki. A megállapodásban vállalt kötelezettségek nem ütközhetnek jogszabályba, a kötelezettségszegéssel arányban kell állniuk, és nem sérthetik a kötelezettségszegő tanuló emberi méltóságához való jogát, valamint más alapvető jogait. A közvetítő a sérelmet elszenvedő fél és a kötelezettségszegő tanuló között létrejött megállapodás egy-egy példányát a sérelmet elszenvedő félnek és a kötelezettségszegő tanulónak vagy a jelen lévő képviselőjének átadja. Az egyeztetési eljárásban létrejött megállapodás nem érinti a sérelmet elszenvedőnek azt a jogát, hogy a fegyelmi eljáráson kívül a bűncselekményből, szabálysértésből származó igényét egyéb eljárás keretében érvényesítse. (Nevintműk. rend. 62. §)

IV. AZ ELJÁRÁS LEFOLYTATÁSÁNAK SZABÁLYAI

KOMMENTÁR

A fegyelmi eljárás elvei

A tanulói fegyelmi eljárás lefolytatásának elvei a következők:

- csak a nevelőtestület szabhat ki fegyelmi büntetést [Köznev. tv. 4. § 20. pont];
- csak a Köznev. tv.-ben meghatározott fegyelmi büntetés szabható ki;
- elévülési idő után fegyelmi eljárás nem indítható;
- az eljárás során a tényállást fel kell tárni, a fegyelmi eljárás során az enyhítő körülményeket, életkor, értelmi fejlettség, az elkövetett cselekmény súlya, mérlegelni kell;
- az iskolai, illetve a kollégiumi diákönkormányzat véleményének a beszerzése kötelező;
- a tanuló, illetve kiskorú tanuló esetén a szülő részvételét az eljárásban biztosítani kell, a tanulót megilleti a védekezés joga, az eljárásban képviselő is eljárhat;
- csak a jogerős fegyelmi határozat hajtható végre, kivéve, ha azt előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítják;
- egy jogsértésért egy fegyelmi eljárás indítható, egy büntetés szabható ki.

A fegyelmi eljárás rendje

A fegyelmi eljárás lefolytatása szigorú eljárási szabályokhoz kötött, mivel a meghozott döntés akár egy egész életre szólóan meghatározhatja az érintett további sorsát. A fegyelmi eljárás kérdéseivel nemcsak a Köznev. tv., hanem a Nevintműk. rend. is foglalkozik. Ugyanakkor a szervezeti és működési szabályzat keretei között kell meghatározni a fegyelmi eljárás részletes szabályait. A fegyelmi eljárás legfontosabb feladata a pedagógiai célok érvényesítése. Ez azért lényeges, mert általában a jogsértővel szemben lefolytatott eljárásokban és az annak keretei között meghozott szankcióknak az elrettentésben is fontos szerepük van. Nyilvánvalóan a tanulói fegyelmi eljárásoknál is fontos szempont a kiszabott büntetés visszatartó ereje. Ez azonban kapcsolódik ahhoz a célhoz, hogy tudatosítsa a tanulóknak, miszerint a jogsértővel szemben helye van fegyelmi büntetés kiszabásának. A pedagógiai célok azonban csak akkor tudnak érvényesülni, ha a fegyelmi eljárás lefolytatása során feltárják a teljes tényállást, minden olyan körülményt, amely a tanuló mellett vagy a tanuló ellen szól. Fontos szempont az is, hogy a jogsértéshez igazodó fegyelmi büntetés kerüljön megállapításra.

A fegyelmi eljárás lefolytatásának garanciális szabályai

A fegyelmi eljárás során a kiskorú tanuló részére mindig lehetőséget kell biztosítani ahhoz, hogy „védelmet” kapjon, ezért a szülő a fegyelmi eljárásban mindig részt vehet.

Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárásban a tanulót szülője, törvényes képviselője, a tanulót és a szülőt meghatalmazott képviselője is képviselheti. / Nevintműk. rend.56. § (1)/

A fegyelmi eljáráson részt vehet a tanuló szülője, és esetleg más, képviselőre felhatalmazott személy, például ügyvéd.

A fegyelmi eljárás megindításáról a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt **értesíteni kell.** Az értesítésből ki kell tűnnie a tanuló terhére rótt köteleességszegésnek. Az értesítést oly módon kell kiküldeni, hogy azt a tanuló, illetve a szülő a tárgyalás előtt legalább nyolc nappal külön-külön megkapja.

A fegyelmi eljárást **egy tárgyalási napon be kell fejezni, a megindításától számított harminc napon belül.** A fegyelmi eljárás során a határozathozatalhoz szükséges tényállást fel kell tárni. Ehhez, amennyiben nem áll rendelkezésre elégséges adat, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást kell lefolytatni. Bizonyítási eszköz lehet a tanuló és a szülő nyilatkozata, valamely irat, tanúvallomás, szemle, szakértői vélemény. A fegyelmi eljárás során lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanuló, a szülő, a gazdálkodó szervezet képviselője az ügygel kapcsolatosan tájékozódhasson, véleményt nyilváníthasson, bizonyítási indítvánnyal éljen.

A **fegyelmi határozatot** a fegyelmi tárgyaláson **szóban ki kell hirdetni.** Ha az ügy bonyolultsága vagy más fontos ok azt szükségessé teszi, a szóbeli kihirdetést legfeljebb nyolc nappal el lehet halasztani. A fegyelmi határozatot a kihirdetését követő hét napon írásban meg kell küldeni az érintett feleknek, kiskorú fél esetén a szülőnek. Megrovás és szigorú megrovás fegyelmi büntetés esetén a határozatot nem kell írásban megküldeni, ha a fegyelmi büntetést a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő is tudomásul vette, a határozat megküldését nem kérik, és az eljárást megindító kérelem jogáról lemondtak. Eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától fegyelmi büntetés nem szabható ki, ha a tanév végi osztályzatokat már megállapították. Nem alkalmazható ez a rendelkezés

abban az esetben, ha a nyári gyakorlat teljesítése során követ el fegyelmi vétséget a tanuló.

Ha az eltiltás a tanév folytatásától, kizárás az iskolából fegyelmi büntetést a bíróság a tanuló javára megváltoztatja, a tanuló osztályzatát meg kell állapítani. Amennyiben ez nem lehetséges, lehetővé kell tenni, hogy a tanuló választása szerint az iskolában vagy a független vizsgabizottság előtt osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a kizárás az iskolából fegyelmi büntetés a középiskola vagy a szakiskola utolsó évfolyamának sikeres elvégzése után válik végrehajthatóvá, a tanuló nem bocsátható érettségi vagy szakmai vizsgára. A tanuló a megkezdett vizsgát nem fejezheti be addig az időpontig, ameddig a kizárás fegyelmi hatálya alatt áll.

A tanuló a megrovás és a szigorú megrovás kivételével a fegyelmi határozatban foglaltak szerint a fegyelmi büntetés hatálya alatt áll. A fegyelmi büntetés hatálya azonban nem lehet hosszabb

- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése vagy megvonása fegyelmi büntetés esetén hat hónapnál;

- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába, eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától és a kizárás az iskolából fegyelmi büntetések esetén tizenkét hónapnál.

A fegyelmi jogkör gyakorlója a **büntetés végrehajtását** a tanuló különös méltánylást érdemlő körülményeire és az elkövetett cselekmény súlyára tekintettel **legfeljebb hat hónap időtartamra felfüggesztheti.** (Nevintműk. rend. 53-60. §) De akár azonnal végrehajthatóvá is nyilváníthatja.

1. Értesítés:

A fegyelmi eljárás megindításáról – a tanuló terhére rótt kötelességszegés megjelölésével – **a tanulót, kiskorú tanuló esetében a szülőt postai úton és a tanulmányi rendszeren keresztül is haladéktalanul értesíteni kell.**⁵ Az értesítésben fel kell tüntetni a fegyelmi tárgyalás időpontját és helyét, azzal a tájékoztatással, hogy a tárgyalást akkor is meg lehet tartani, ha a tanuló, a szülő ismételt szabályszerű meghívás ellenére nem jelenik meg. **A postai⁶ értesítést oly módon kell kiküldeni, hogy azt a tanuló, a szülő külön-külön a tárgyalás előtt legalább nyolc nappal** megkapja. / Nevintműk. rend. 56. § (2)/

2. Meghallgatás:

A fegyelmi eljárás során a tanulót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. A kiskorú tanuló kérésére a meghallgatáson a szülő részvételét biztosítani kell. Ha a meghallgatáskor a tanuló vitatja a terhére rótt kötelességszegést, vagy a tényállás tisztázása egyébként indokolja, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét meg kell hívni. / Nevintműk. rend. 56. § (2a)/

3. Tárgyalás:

A fegyelmi eljárást - a megindításától számított **30 napon belül** - egy tárgyaláson **be kell fejezni.** Az eljárás során lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanuló, a szülő az üggyel

⁵ Megállapította a 44/2023. (X.19.) BM rendelet. Hatályos 2023. október 22. napjától.

⁶ Megállapította a 44/2023. (X.19.) BM rendelet. Hatályos 2023. október 22. napjától.

kapcsolatban tájékozódhasson, véleményt nyilváníthasson, és bizonyítási indítvánnyal élhessen. / Nevintmük. rend. 56. § (3)/

A fegyelmi tárgyalás megkezdésekor a tanulót figyelmeztetni kell jogaira, ezt követően ismertetni kell a terhére rótt köteleességszegést, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékokat. /Nevintmük. rend.56. § (4)/

A fegyelmi tárgyalást a nevelőtestület saját tagjai közül választott legalább **háromtagú bizottság** folytatja le. A bizottság az elnökét saját tagjai közül választja meg. / Nevintmük. rend. 56. § (5)/

A tárgyalásról és a bizonyítási eljárásról **jegyzőkönyvet** kell készíteni, amelyben fel kell tüntetni a tárgyalás helyét és idejét, a tárgyaláson hivatalos minőségben részt vevők nevét, az elhangzott nyilatkozatok főbb megállapításait. Szó szerint kell rögzíteni az elhangzottakat, ha a tárgyalás vezetője szerint ez indokolt, valamint ha azt a tanuló, a szülő kéri. / Nevintmük. rend. 56. § (6)/

A fegyelmi jogkör gyakorlója köteles a határozathozatalhoz szükséges **tényállást tisztázni**. Ha ehhez a rendelkezésre álló adatok nem elegendők, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le. Bizonyítási eszközök a tanuló és a szülő nyilatkozata, az irat, a tanúvallomás, a szemle és a szakértői vélemény. / Nevintmük. rend. 57. § (1)/

A fegyelmi eljárás során törekedni kell minden olyan körülmény feltárására, amely a köteleességszegés elbírálásánál, a fegyelmi büntetés meghozatalánál a tanuló ellen vagy a tanuló mellett szól. / Nevintmük. rend. 57. § (2)/

A fegyelmi **büntetés megállapításánál** a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni. A fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza. Az iskolai, kollégiumi **diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni**. /Nevintmük. rend.57. § (3)/

Ha a fegyelmi eljárás során a kiskorú tanuló veszélyeztetettsége felmerül, a nevelési-oktatási intézmény **igazgatója**⁷ jelzi azt a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatnak, indokolt esetben a gyámhatóság számára is.

/ Nevintmük. rend. 57. § (4)/

A gyakorlati képzés keretében elkövetett köteleességszegésért a fegyelmi eljárást az iskolában kell lefolytatni. / Nevintmük. rend.57. § (5)/

4. A fegyelmi határozat kihirdetése:

A fegyelmi határozatot a fegyelmi tárgyaláson **szóban ki kell hirdetni**. A kihirdetésekor ismertetni kell a határozat rendelkező részét és rövid indokolását. Ha az ügy bonyolultsága vagy más fontos ok szükségessé teszi, a határozat szóbeli kihirdetését az elsőfokú fegyelmi jogkör gyakorlója **legfeljebb 8 nappal elhalaszthatja**. / Nevintmük. rend. 58. § (1)/

A fegyelmi határozatról a kihirdetést követően a tanulmányi rendszeren keresztül haladéktalanul értesíteni kell a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, azzal a tájékoztatással, hogy a tanulmányi rendszeren keresztül továbbított értesítéssel a döntés nem minősül közöltnek.⁸ A fegyelmi határozatot a kihirdetést követő hét napon belül **postai úton is**⁹ meg

⁷ Módosította a 44/2023. (X.19.) BM rendelet. Hatályos 2023. október 22. napjától.

⁸ Megállapította a 44/2023. (X.19.) BM rendelet. Hatályos 2023. október 22. napjától.

⁹ Megállapította a 44/2023. (X.19.) BM rendelet. Hatályos 2023. október 22. napjától.

kell küldeni az ügyben érintett feleknek, kiskorú fél esetén a szülőjének./ Nevintmük. rend. 58. § (3)/

Megrovás és szigorú megrovás fegyelmi büntetés esetén a határozatot nem kell írásban megküldeni, ha a fegyelmi büntetést a tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülő is - tudomásul vette, a határozat megküldését nem kéri, és eljárást megindító kérelmi jogáról lemondott.

/ Nevintmük. rend. 58. § (4)/

5. A fegyelmi határozat felépítése:

A fegyelmi határozat **rendelkező része** tartalmazza a határozatot hozó szerv megjelölését, a határozat számát és tárgyát, a tanuló személyi adatait, a fegyelmi büntetést, a büntetés időtartamát, a felfüggesztését és az eljárást megindító kérelmi jogra való utalást. / Nevintmük. rend. 58. § (5)/

A fegyelmi határozat **indokolása** tartalmazza a kötelességszegés rövid leírását, a tényállás megállapításának alapjául szolgáló bizonyítékok ismertetését, a rendelkező részben foglalt döntés indokát, elutasított bizonyítási indítvány esetén az elutasítás okát. / Nevintmük. rend. 58. § (6)/

A fegyelmi határozat **záró része** tartalmazza a határozat meghozatalának helyét és idejét, a határozatot hozó aláírását és a hivatali beosztásának megjelölését. Ha első fokon a nevelőtestület jár el, a határozatot a nevelőtestület nevében az írja alá, aki a tárgyalást vezette, továbbá a nevelőtestület egy kijelölt, a tárgyaláson végig jelen lévő tagja. / Nevintmük. rend. 58. § (7)/

6. A fegyelmi eljárás megszüntetése:

A fegyelmi eljárást határozattal meg kell szüntetni, ha

- a) a tanuló nem követett el kötelességszegést,
- b) a kötelességszegés nem indokolja a fegyelmi büntetés kiszabását,
- c) a kötelességszegés elkövetésétől számított három hónapnál hosszabb idő telt el,
- d) a kötelességszegés ténye nem bizonyítható, vagy
- e) nem bizonyítható, hogy a kötelességszegést a tanuló követte el. / Nevintmük. rend. 58. § (2)/

7. Fegyelmi büntetések:

A fegyelmi büntetés lehet

- a) megrovás,
- b) szigorú megrovás,
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- d) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz vagy iskolába,
- e) eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- f) kizárás az iskolából. / Köznev. tv. 58.§ (4)/

A kollégium tagja ellen a kollégium rendjének megsértéséért

- a) megrovás,
- b) szigorú megrovás,
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,

- d) áthelyezés másik szobába, tanulócsoportba,
  - e) kizárás
- fegyelmi büntetés szabható ki. / Köznev. tv. 58.§ (7)

KOMMENTÁR

A fegyelmi büntetések köre

Súlyossági sorrendjüknek megfelelően a fegyelmi büntetés lehet: megrovás, szigorú megrovás, meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása, áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába, eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától, kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben az adott iskolában a tanév folytatásától való eltiltás mint fegyelmi büntetés nem alkalmazható.

A kizárás az iskolából mint fegyelmi büntetés pedig csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetében alkalmazható. A kizárás az iskolából fegyelmi büntetés, így tanköteles tanuló esetében csak akkor alkalmazható és hajtható végre, ha az érintett új tanulói jogviszonyt létesített.

Az áthelyezés másik iskolába mint fegyelmi büntetés csak akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.

A meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása fegyelmi büntetés szociális kedvezmények és juttatások megvonására nem terjedhet ki.

A kollégiumi fegyelmi büntetések köre

Súlyossági sorrendjüknek megfelelően a kollégiumi fegyelmi büntetés lehet: megrovás, szigorú megrovás, meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása, áthelyezés másik szobába, tanulócsoportba, kizárás. A kollégiumi kizárás fegyelmi büntetés csak rendkívüli fegyelmi vétség vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható. A Köznev. tv. szövege nem utal a szociális kedvezmények és juttatások megvonásának, csökkentésének korlátozására a kollégiumi kedvezmények, juttatások csökkentésénél, megvonásánál. Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy a kollégiumi fegyelmi eljárás során sincs lehetőség a szociális kedvezmények és juttatások csökkentésére, megvonására. A kollégiumi kizárás fegyelmi büntetés nem hajtható végre mindaddig, ameddig a tanuló másik kollégiumi tagsági viszonyt nem létesít.

8. Büntetések alkalmazása:

Eltiltás, kizárás

Tanköteles tanulóval szemben az eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától, fegyelmi büntetés nem, a kizárás az iskolából és a kizárás a kollégiumból fegyelmi büntetés pedig csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Ebben az esetben a szülő köteles új iskolát, kollégiumot keresni a tanulónak. A fegyelmi büntetést hozó iskola, kollégium segítséget nyújt a szülőnek az új iskola, kollégium megtalálásában.

Abban az esetben, ha az iskola, a kollégium a fegyelmi büntetés megállapításáról szóló határozat véglegessé válásától számított **8 napon belül** a tanulót fogadó iskolától, kollégiumtól nem kap értesítést arról, hogy a tanuló más iskolában, kollégiumban történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére megtörtént, a fegyelmi büntetést hozó iskola,

kollégium **3 napon belül** köteles megkeresni a köznevelési feladatot ellátó hatóságot (Baranya Megyei Kormányhivatal, Hatósági Főosztály, Hatósági Felügyeleti, Oktatási és Perképviselési Osztály 7621 Pécs, Megye u. 19.) amely három munkanapon belül másik, az állami közfeladat-ellátásban résztvevő iskolát, kollégiumot jelöl ki a tanuló számára. Az iskolát, kollégiumot úgy kell kijelölni, hogy a tanuló számára a kijelölt intézményben a nevelés-oktatás igénybevétele ne jelentsen aránytalan terhet. / Köznev. tv. 58. § (5)/

Eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától fegyelmi büntetés nem szabható ki, ha a tanév végi osztályzatokat megállapították. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a tanuló a nyári gyakorlat teljesítése során követ el fegyelmi büntetéssel sújtható kötelességszegő magatartást. / Nevintmük. rend. 55. § (1)/

Ha az **eltiltás** a tanév folytatásától, **kizárás** az iskolából fegyelmi büntetést a bíróság a tanuló javára megváltoztatja, a tanuló osztályzatait meg kell állapítani, ha ez nem lehetséges, lehetővé kell tenni, hogy a tanuló - választása szerint az iskolában vagy a független vizsgabizottság előtt - osztályozó vizsgát tegyen. / Nevintmük. rend. 55. § (2)/

Ha a **kizárás** az iskolából fegyelmi büntetést megállapító határozat az iskola tizedik évfolyamának, a középiskola vagy a szakiskola utolsó évfolyamának sikeres elvégzése után válik végrehajthatóvá, a tanuló nem bocsátható érettségi vagy szakmai vizsgára. A tanuló a megkezdett vizsgát nem fejezheti be addig az időpontig, ameddig a kizárás fegyelmi büntetés hatálya alatt áll. / Nevintmük. rend. 55. § (3)/

KOMMENTÁR

Az eljárás menete kizárás fegyelmi büntetés esetén

Ebben az esetben a **szülő kötelezettsége**, hogy gyermekének új iskolát, új kollégiumot keressen. A fegyelmi büntetést hozó **iskolának**, kollégiumnak azonban **segítséget kell nyújtania** a szülőnek az új iskola, új kollégium megtalálásában. Indokolt, hogy az iskola, illetve a kollégium **dokumentálja, hogy milyen módon ajánlotta fel a segítségét a szülőnek**. A segítségnyújtás elmaradása ugyanis jogsértővé teszi a fegyelmi eljárást.

Az új iskola, illetve kollégium megkereséséhez viszonylag rövid idő áll rendelkezésre, mivel abban az esetben, ha az iskola, a kollégium a fegyelmi büntetés megállapításáról szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított **nyolc napon belül nem kap értesítést** a tanulót befogadó iskolától, kollégiumtól arról, hogy a tanulót másik iskola, másik kollégium felvette, a fegyelmi büntetést hozó iskolának, kollégiumnak **három napon belül meg kell keresnie a köznevelési feladatot ellátó hatóságot (kormányhivatalt)**. A köznevelési feladatot ellátó **hatóság pedig három munkanapon belül másik, az állami közfeladat-ellátásban részt vevő iskolát, kollégiumot köteles kijelölni a tanulónak**.

Mindenképpen szükség van arra, hogy a fegyelmi határozat az erről szóló értesítést tartalmazza. A határozat rendelkező részének tehát fel kell hívnia a szülő figyelmét arra, hogy köteles gyermekéről gondoskodni, ehhez az iskola, illetve a kollégium segítséget nyújt, továbbá arra is, hogy amennyiben a szülő e kötelezettségének nem tesz eleget, az milyen jogkövetkezménnyel jár.

A köznevelési feladatot ellátó hatóság az iskolát, illetve a kollégiumot úgy köteles kijelölni, hogy annak igénybevétele a tanuló részére ne jelentsen aránytalan terhet. Aránytalan terhet: ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek, vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek. Nyilvánvalóan ez az aránytalan terhet másképpen jelentkezik az iskolánál és másképpen a kollégiumnál. (Köznev. tv. 4. § 2. pont)

Áthelyezés másik iskolába

Az áthelyezés másik iskolába fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.

Meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása

A meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása, fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem terjed ki. / Köznev. tv. 58. § (5)/

A tanulóval szemben ugyanazért a kötelességszegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg. Ha a kötelességszegés miatt az iskolában és a kollégiumban is helye lenne fegyelmi büntetés megállapításának, a nevelési-oktatási intézmények eltérő megállapodásának hiányában a fegyelmi büntetést abban a nevelési-oktatási intézményben lehet megállapítani, amelyikben az eljárás előbb indult. / Köznev. tv. 58. § (11)/

9. A fegyelmi büntetések időtartama:

(4) A tanuló - **a megrovás és a szigorú megrovás kivételével** - a fegyelmi határozatban foglaltak szerint **a fegyelmi büntetés hatálya alatt áll.** A fegyelmi büntetés hatálya nem lehet hosszabb

a) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése vagy megvonása fegyelmi büntetés esetén **hat hónapnál,**

b) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába, eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától és kizárás az iskolából fegyelmi büntetések esetén **tizenkét hónapnál.**

/Nevintmük. rend. 55. § (4)/

10. Végrehajtás:

Végrehajtani csak végleges fegyelmi határozatot lehet. Ha a végrehajtás elmaradása a többi tanuló jogait súlyosan sértené vagy más elháríthatatlan kárral, veszéllyel járna, az elsőfokú határozat azonnal végrehajtható. / Köznev. tv. 58. § (13)/

A kizárás az iskolából és a kizárás a kollégiumból fegyelmi büntetés tanköteles tanuló esetében nem hajtható végre az új tanulói jogviszony, kollégiumi tagsági viszony létesítéséig! / Köznev. tv. 58. § (5)/

11. A végrehajtás felfüggesztése:

A fegyelmi jogkör gyakorlója a büntetés végrehajtását a tanuló különös méltánylást érdemlő körülményeire és az elkövetett cselekmény súlyára tekintettel legfeljebb hat hónap időtartamra felfüggesztheti. / Nevintmük. rend. 55. § (5)/

12. Jogorvoslat:

Az elsőfokú határozat ellen a **tanuló, kiskorú tanuló esetén pedig a szülő** is nyújthat be fellebbezést. A fellebbezést a határozat kézhezvételétől számított **15 napon belül** kell az elsőfokú fegyelmi jogkör gyakorlójához benyújtani. / Nevintműk. rend. 59. § (1)/

A fegyelmi büntetést megállapító határozat ellen benyújtott kérelmet az elsőfokú fegyelmi jogkör gyakorlója a kérelem beérkezésétől számított **8 napon belül** köteles továbbítani a **másodfokú fegyelmi jogkör** gyakorlójához. A felterjesztéssel együtt az ügy valamennyi iratát továbbítani kell, az elsőfokú fegyelmi jogkör gyakorlójának az ügyre vonatkozó véleményével ellátva. / Nevintműk. rend. 59. § (2)/

13. Kizárási okok

A **fegyelmi ügy elintézésében** és a határozat meghozatalában nem vehet részt a tanulónak a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója, továbbá az, akit a tanuló által elkövetett kötelességszegés érintett. / Nevintműk. rend. 60. § (1)/

A **másodfokú fegyelmi határozat meghozatalában** nem vehet részt az (1) bekezdésben meghatározottakon túl az sem, aki az elsőfokú fegyelmi határozat meghozatalában részt vett, továbbá az, aki az ügyben tanúvallomást tett vagy szakértőként eljár. / Nevintműk. rend. 60. § (2)/

Akivel szemben kizárási ok áll fenn, köteles azt bejelenteni. A kizárási okot a tanuló és kiskorú tanuló esetén a szülő is bejelentheti. A nevelőtestület tagja ellen bejelentett kizárási ok esetén az iskola, a kollégium igazgatója, vezetője, egyéb esetekben a másodfokú fegyelmi jogkör gyakorlójának munkáltatója megállapítja az (1)-(2) bekezdésben meghatározott kizárási ok fennállását. / Nevintműk. rend.60. § (3)/

Felhasznált irodalom:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

Nagykommentár a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényhez

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

FONTOS HATÁRIDŐK A FEGYELMI ELJÁRÁSBAN

Sorszám	Eljárási cselekmény	Határidő
1.	az eljárás megindítása	a kötelezettségszegéstől számított 3 hónapon belül
2.	az egyeztető eljárás lefolytatásának kérése	értesítés kézhezvételétől számított 5 tanítási napon belül
3.	az eljárás felfüggesztése	legfeljebb 3 hónapra
4.	értesítés az eljárás megindításáról	a tárgyalás előtt legalább 8 nappal
5.	a fegyelmi tárgyalás befejezése	a megindításától számított 30 napon belül
6.	a határozat kihirdetése szóban	a fegyelmi tárgyaláson
7.	a határozat szóbeli kihirdetésének elhalasztása	legfeljebb 8 nappal
8.	a határozat megküldése írásban	a kihirdetést követő 7 napon belül
9.	büntetés végrehajtásának felfüggesztése	legfeljebb 6 hónapra
10.	fellebbezés benyújtása	a határozat kézhezvételét követő 15 napon belül
11.	a fellebbezés továbbítása a másodfokú fegyelmi jogkör gyakorlójához	a fellebbezés beérkezésétől számított 8 napon belül

A határozatot hozó intézmény: .....(iskola neve)

Nevelőtestületének Fegyelmi Bizottsága

Ügyintéző: .....(név) ..... (beosztás)

Tárgy: .....

Határozat száma: .../2023. (.....)

HATÁROZAT

..... (név) **tanulót** (szül.: ....., ...; an.: .....; lakcíme: .....) a ..... (iskola neve) Nevelőtestületének Fegyelmi Bizottsága (továbbiakban: Fegyelmi Bizottság)

..... (büntetés megnevezése)

fegyelmi büntetéssel sújtja. A fegyelmi büntetés időtartama ..... hónap. (megrovás és szigorú megrovás kivételével)

A Fegyelmi Bizottság döntését a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 58.§ (4) vagy (7) bekezdésének ..... pontjában foglaltak alapján hozta.

Jogorvoslat

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 59. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint a Fegyelmi Bizottság döntése ellen a tanuló, kiskorú tanuló esetén pedig a szülő is a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül fellebbezést nyújthat be az elsőfokú fegyelmi jogkör gyakorlójához. A fellebbezést a Mohácsi Tankerületi Központ igazgatója, Kászné Lebő Zsuzsanna részére kell címezni (Mohács Szabadság u. 4-6.) és ..... (iskola neve) intézményvezetőjéhez kell eljuttatni.

A fenti határidőben történt fellebbezés benyújtása, a jelen fegyelmi határozat végrehajtására halasztó hatállyal van.

Indokolás

- kötelelességzés rövid leírása,
- a tényállás megállapításának alapjául szolgáló bizonyítékok ismertetése,
- enyhítő és súlyosító körülmények,
- a rendelkező részben foglalt döntés indoka,
- elutasított bizonyítási indítvány esetén az elutasítás oka.

..... (keltezés)

.....(aláírás)

..... (név)

a fegyelmi bizottság tagja

..... (aláírás)

.....(név)

a fegyelmi bizottság elnöke

Értesül: 1. .... (Tanuló neve és lakcíme)

2. .... (Törvényes képviselő neve és lakcíme)

3. Irattár